

HASSAN ABDELCHANI

Baština i umjetnička reinterpretacija lokalnog identiteta

Cilj projekta SOCRAT - Umrežavanje obrta i suvremene umjetnosti u cilju održivog turizma je promicanje održivog razvoja turizma i osnaživanje zajednica na talijanskoj i hrvatskoj strani Jadrana

Priredila Vanesa **BEGIĆ**

Upravni odjel za kulturu i zavičajnost Istarske županije predstavlja projekt SOCRAT - Umrežavanje obrta i suvremene umjetnosti u cilju održivog turizma, a sufinanciran je putem programa Interreg Italija-Hrvatska 2021. – 2027. godine. Cilj projekta SOCRAT je promicanje održivog razvoja turizma i osnaživanje zajednica na talijanskoj i hrvatskoj strani Jadrana mobiliziranjem turističkih itinerera temeljenih na suvremenoj umjetnosti, obrtu, kreativnim i kulturnim industrijama te civilnom društvu. Projektni partneri su: Zaklada Pino Pascali – Muzej suvremene umjetnosti (vodeći partner); Nacionalna konfederacija obrtnika te malih i srednjih poduzeća Bari – CNA BARI; Regija Veneto, Veneto Institut za rad, Istarska županija, Turistička zajednica Kvarnera, Ustanova za razvoj kompetencija,

inovativnosti i specijalizacije Zadarske županije INOVacija i Sveučilište u Zadru.

Stvaranje novih kulturno-turističkih proizvoda

- Projekt SOCRAT će nastojati odgovoriti na zajedničke teritorijalne izazove kao što su sezonalnost turizma, suradnja umjetnika i lokalnih

vlasti te autentičnost turističke ponude, objašnjava koordinatorka projekta Sandra Ilić, iz Upravnog odjela za kulturu i zavičajnost Istarske županije, te naglašava da je opći cilj projekta SOCRAT diverzifikacija turističke ponude i osnaživanje lokalnog razvoja aktiviranjem autentičnijih iskustava proisteklih iz kreativnih industrija teritorija. U skladu

s time, u sklopu projekta bit će provedeno testiranje SOCRAT modela triangularne suradnje umjetnika, civilnog sektora i kulturnih i kreativnih industrija, s idejom stvaranja novih kulturno-turističkih proizvoda i usluga temeljenih na materijalnoj i nematerijalnoj baštini Istarske županije i partnerskih regija jadranskog bazena. Upravo baština predstavlja početnu točku za suvremene umjetničke reinterpretacije lokalnog identiteta kroz razne medije, poveznice s održivim turizmom i lokalnom participacijom koji su u temeljima Novog Europskog Bauhaua kao jednog od osnovnih postulata SOCRAT projekta.

Novi europski Bauhaus inicijativa je koju je pokrenula Europska komisija 2021. godine s ciljem stvaranja održivih, uključivih i estetski privlačnih prostora za život u Europi. Predstavlja spoj znanosti, tehnologije, umjetnosti i kulture, povezujući zelenu tranziciju s kreativnošću i inovacijama, te promičući transformaciju našeg svakodnevnog

Baština predstavlja početnu točku za suvremene umjetničke reinterpretacije

života prema održivijim standardima, nadahnutu povijesnim pokretom Bauhauza iz 20. stoljeća. Unatoč tome što se Bauhaus škola zbog nacističkog režima zatvorila 1933. godine, u samo 13 godina njezinog postojanja, utjecaj se proširio diljem svijeta. Ideje Bauhauza postale su temelj moderne arhitekture i dizajna, a njegov duh živi i danas kroz bezvremenski stil koji spaja jednostavnost, funkcionalnost i inovaciju. Ono što je Bauhaus činilo posebnim bio je i njegov pristup učenju i stvaranju: studenti su kombinirali teoriju s praktičnim radom, učeći od nekih od najutjecajnijih umjetnika tog vremena, kao što su Paul Klee, Wassily Kandinsky i Marcel Breuer.

Ekperimentalni kreativni Living Lab laboratoriji

- Temeljem tih inspirativnih ideja projekt SOCRAT razvija model Ekperimentalnih Kreativnih Living Lab Laboratorija koji će okupljati lokalnu kulturnu i kreativnu industriju, umjetnike i civilno društvo u zajedničkom stvaranju novih turističkih iskustva, proizvoda i usluga koji promoviraju kulturnu baštinu i kreativnost te stvaraju nove gospodarske prilike u projektom obuhvaćenim lokalnim zajednicama, kaže Sandra Ilić.

Living Labs uključuju različite di-onike, građane i krajnje korisnike, koji rade zajedno u stvarnim okruženjima kako bi razvili i testirali nova rješenja. Ekperimentalni kreativni Living Lab laboratoriji zamišljeni su kao iskustveno duboko tematski i teritorijalno uranjajući laboratoriji tijekom kojih će odabrani umjetnici/

tutori, lokalni obrtnici i/ili kulturne i kreativne industrije i organizacije civilnog društva zajednički osmisliti i testirati nove proizvode, usluge, prototipove i iskustva kulturnog turizma. Svaki laboratorij će osmisliti komunikacijske materijale i doprinijeti evaluaciji pilot-aktivnosti, doprinoseći dugoročnoj održivosti projekta. Od laboratorija se očekuje stvaranje i proizvodnja ne samo opipljivih rezultata (predmeti, prototipovi, performansi itd.), već i nematerijalnih rezultata, poput aktivacije lokalnih mreža, jačanja međusektorskog dijaloga, pojave zajedničkih narativa, novih metodologija suradnje i povećane svijesti o održivim praksama utemeljenim na zajednici. Ovi rezultati, iako manje vidljivi, ključni su za osiguranje reproducibilnosti i dugoročnog utjecaja SOCRAT modela.

Filmski zapisi o organizacijama i njihovim projektima

- Istarska županija će u tom cilju provesti identifikaciju organizatora eksperimentalnih kreativnih Living Lab s kojima će izraditi kratke filmske zapise predstavljanja njihovih organizacija i predloženih projekata po odabranom tematskom području. Vodeći partner, Fondacija Pino Pascali raspisat će u međuvremenu prekogranični poziv za odabir umjetnika i organizirati webinare suradnje između umjetnika, lokalnih kulturnih i kreativnih industrija i organizacija civilnog društva kako bi umjetnici dobili priliku komunicirati detalje s organizatorima i donijeti finalnu odluku na koji se program žele prijaviti.

Potom slijedi na projektnom nivou provođenje 13 prekograničnih laboratorija u ukupnom trajanju 130 dana, od čega će se u Istri organizirati tri te će trajati 30 dana. Odabrana su i tematska područja za eksperimentalne kreativne Living Lab laboratorije u Istarskoj županiji, a to su tekstil, keramika i umjetničke intervencije (performans, video, glazba, skulptura) u javnim prostorima, uz horizontalni princip koji se provlači kroz sva tri tematska područja a odnosi se na primjenu suvremenih umjetničkih praksi kroz razne medije, objašnjava hodogram aktivnosti Sandra Ilić.

Kreativni Living Lab laboratoriji oslanjaju se na razvijenu SOCRAT metodologiju koja je u prethodnom razdoblju identificirala ključne kulturne i kreativne industrije s potencijalnom sinergijom s turizmom, a koje imaju snagu potaknuti stvaranje lokalnih vrijednosti kroz autentična i lokalno ukorijenjena iskustva utječući na razvoj proizvoda i usluga alternativnog turizma, turizma posebnih interesa, te brendiranja regije. Metodologija je razvijena kroz sudjelovanje brojnih predstavnika kulturnih i kreativnih industrija, civilnog sektora i umjetnika koji su nesebično podijelili svoje

Iz kvalitativnog izvještaja analize SOCRAT metodologije

»Suvremena umjetnost može se koristiti za stvaranje jedinstvenih i autentičnih turističkih iskustava temeljenih na lokalnoj kulturi, povijesti i tradiciji. To se može postići kroz: javne umjetničke instalacije, postavljanje suvremenih umjetničkih djela u javne prostore kao što su parkovi, trgovci i šetališta; privlačenje turista koji žele otkriti nove tematske rute i obilaske koji povezuju različite umjetničke lokacije, muzeje, galerije i studije, omogućujući turistima da istraže regiju kroz prizmu suvremene umjetnosti.«

»Umjetničke prakse temeljene na kontinuiranom istraživanju, inovacijama i kritičkom promišljanju doprinose stvaranju kulturnog krajolika koji nadilazi površnu konzumaciju turističkog sadržaja. Potreban je dugoročni kontinuitet u organizaciji i podršci ovim projektima, omogućujući umjetnicima da razvijaju svoje ideje, istraživanja i prakse, umjesto da budu podvrgnuti kratkoročnim ciklusima koji brzo nestaju.«

»Glavni izazov u radu s kulturnim i kreativnim industrijama na razvoju turističkih proizvoda je dostupnost informacija i njihova vidljivost široj publici, uključujući i turiste. Unatoč bogatstvu kulturne ponude, često postoji problem u dopiranju do ciljne publike, što otežava

povezivanje kulturnih događanja s turističkim iskustvom.«

Projekt SOCRAT

NAZIV PROJEKTA: SOCRAT – Umrežavanje obrta i suvremene umjetnosti u cilju održivog turizma

PROGRAM: Interreg Italija-Hrvatska 2021. – 2027. godine

UKUPNI PRORAČUN: 2.344.660,20 EUR (EFRR 1.875.728,16 €; sufinanciranje 468.932,04 €)

RAZDOBLJE PROVEDBE PROJEKTA: 1.3.2024. – 31.8.2026.

PROJEKTNI CILJ: Opći cilj projekta je diverzifikacija turističke ponude i osnaživanje lokalnog razvoja aktiviranjem autentičnijih iskustava proisteklih iz kulturnih i kreativnih industrija teritorija.

PROJEKT PROVODI ISTARSKA ŽUPANIJA S PARTNERIMA: Zaklada Pino Pascali – Muzej suvremene umjetnosti (vodeći partner); Nacionalna konfederacija obrtnika te malih i srednjih poduzeća Bari – CNA BARI; Regija Veneto, Veneto Institut za rad, Turistička zajednica Kvarnera, Ustanova za razvoj kompetencija, inovativnosti i specijalizacije Zadarske županije INOVacija i Sveučilište u Zadru.

MREŽNA STRANICA PROJEKTA: <https://www.italy-croatia.eu/web/socrat>

misli i iskustva stvarajući inspirativne citate i promišljanja.

SOCRAT lokalni i prekogranični Akcijski plan

Vladimir Torbica, pročelnik Upravnog odjela za kulturu i zavičajnost Istarske županije, ističe da će svi uključeni umjetnici i predstavnici kulturnih i kreativnih laboratorija biti predstavljeni i umreženi kroz projektnu platformu za promociju suvremene umjetnosti i reinterpretaciju kulturne baštine prekograničnog područja. Njihovi projektni prijedlozi nastavit će živjeti kroz SOCRAT lokalni Akcijski plan osmišljen kao rezultat zajedničke metodologije osiguravajući dugoročnost umjetničkih intervencija i djelovanja kulturnih i kreativnih industrija.

- Posebna pažnja bit će posvećena identificiranju potencijalnih područja za replikaciju modela SOCRAT, uvjeta potrebnih za uspješnu provedbu identificiranih prepreka i strategija što će činiti temelje prekograničnog zajedničkog Akcijskog plana projekta. SOCRAT Akcijski plan bit će usklađen s Planom razvoja kulture do 2029. kao nastavkom Istarske kulturne strategije u cilju održivog srednjoročnog planiranja, i to u prioritetima povećanja dostupnost kulturnih sadržaja, osnaživanja uloge kulturnog sektora u razvoju Istarske županije i jačanja međunarodne suradnje umjetnika i kulturnih i

kreativnih industrija. U cilju povećanja vidljivosti i dostupnosti te promocije projektnih rezultata bit će organizirani okrugli stolovi, edukacije i treninzi, znanstvena konferencija, razni lokalni, nacionalni i međunarodni eventi od kojih će se najznačajniji dogoditi u Istri u obliku međunarodne izložbe svih rezultata proizašlih iz održanih ekperimentalnih kreativnih Living Lab laboratorija SOCRAT projekta u drugoj polovici 2026. godine, najavljuje pročelnik Vladimir Torbica.

Primjena suvremenih umjetničkih praksi kroz razne medije

Kreativni Living Lab laboratoriji oslanjaju se na razvijenu SOCRAT metodologiju koja je u prethodnom razdoblju identificirala ključne kulturne i kreativne industrije